

93/2008. (VII. 24.) FVM rendelet

a védett őshonos állatfajták genetikai fenntartásának rendjéről

Az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény 49. § (1) bekezdés *a*) pont 6., 7. és 8. alpontjaiban kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § E rendelet alkalmazásában:

a) in-situ megőrzés: a fajta kialakulásakor jellemző, eredeti tartási, takarmányozási és szelekciós feltételek biztosítása a génmegőrzés során;

b) ex-situ megőrzés: a fajta kialakuláskor jellemző, eredeti tartási, takarmányozási és szelekciós feltételektől eltérő, intenzív állattartásra jellemző technológiák és művi eljárások alkalmazása a tenyészállat nevelésben és a tenyésztésben;

c) in-vitro megőrzés: szaporítóanyag megőrzése laboratóriumi körülmények között;

d) nukleusz állomány: a fajta fenntartásához szükséges tenyészállatok előállítását szolgáló, kiemelten szelektált állomány, amely legfeljebb 3000 tenyésztésbe vonható nőivarú egyedből és a hozzá rendelt apaállatból áll;

e) génbank: a szaporítóanyag és genetikai minta laboratóriumi körülmények közötti megőrzése céljából létrehozott in-vitro tároló;

f) tenyésztési hatóság: a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja.

2. § (1) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról szóló 4/2007. (I. 18.) FVM–KvVM együttes rendelet (a továbbiakban: együttes rendelet) 1. § (1) bekezdése szerint védett őshonos mezőgazdasági állatfajták (a továbbiakban: védett őshonos mezőgazdasági állatfajták) megőrzését az adott fajta tenyésztésbe vont nőivarú egyedeinek száma alapján e rendelet *mellékletében* meghatározott különböző fenyegetettségi szintnek megfelelő tenyésztési program kialakításával, illetve annak végrehajtásával kell biztosítani.

(2) A tenyésztési programnak olyan szabályozást kell tartalmaznia, amely biztosítja a fajta fenntartását, a beltenyésztés elkerülése és az eredeti tulajdonságainak megőrzésére való törekvés mellett.

(3) E rendelet mellékletében meghatározott különböző fenyegetettségi szintnek megfelelően kialakított tenyésztési program szerint az elismert tenyésztő szervezet köteles gondoskodni a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzéséről.

(4) A megőrzés elsődleges feladatai, melyeket a tenyésztési program elkészítésénél figyelembe kell venni:

a) kritikus helyzetbe került fajták esetében a létszám növelése, a tenyésztésbe vonható egyedek felderítése, szaporítóanyag begyűjtés a génbankba, egyedi célprogramok és intézkedések;

b) veszélyeztetett helyzetben a létszám további növelése, a fajta szakszerű megőrzésére alkalmas tenyészetek kialakítása;

c) megőrzendő helyzetben a létszám tervszerű növelése, vagy fenntartása, szükség esetén az eredeti típusban megőrzendő állomány törzskönyvi elkülönítése a termelési céllal szelekcióba vont populációtól.

(5) A (3) bekezdés szerinti megőrzés történhet:

a) élő állapotban

aa) in-situ feltételek között,

ab) ex-situ feltételek között, amennyiben az *aa)* pont szerinti fenntartás nem valósítható meg;

b) in-vitro feltételek között.

3. § (1) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzését szolgáló tenyésztési program végrehajtására egyesület vagy szövetség kérhet tenyésztő szervezeti elismerést.

(2) Az elismerésre irányuló kérelmet a tenyésztő szervezeti- és fajtaelismerés rendjéről szóló 123/2005. (XII. 27.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) szerinti előírások figyelembevételével kell az ott meghatározott helyre, módon és tartalommal benyújtani a (3) bekezdésben foglalt kiegészítéssel.

(3) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzésének és fenntartásának céljából kidolgozott tenyésztési program – az R. által meghatározott előírásokon túl – tartalmazza:

a) az állatfajta részletes leírását;

b) a fajtaazonosság vizsgálatának módszerét és igazolási rendjét;

c) nukleusz állomány kijelölés elveit;

d) a génbankban megőrzendő szaporítóanyag és genetikai minta meghatározását;

e) a törzskönyvi osztályba sorolás rendjét, a felderített egyedek törzskönyvbe emelésének előírásait;

f) a tenyészvonalakat (családokat), a párosítási terv készítésének elveit, szelekció rendjét;

g) az apaállat használat szabályait;

h) az adott fajta génkészletei felderítésének eljárását és hasznosítását;

i) az országos állattenyésztési adatbankba történő adatküldés módját és rendjét;

j) a tenyészállat forgalmazás, export és import szabályait;

k) az in-situ tartás feltételeit, indokolt esetben az ex-situ tartási feltételeket;

l) a vágóállat fajtához tartozás igazolásának rendjét, igazolási mintát, mely hiteles törzskönyvi okiratnak minősül;

m) tenyészet (részpuláció) felszámolás esetén követendő szabályozást.

4. § (1)¹ A 3. § (3) bekezdésében foglaltak vonatkozásában a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták tenyésztési programjáról a tenyésztési hatóság felkérésére az Őshonos Haszonállatok Générőforrás Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) véleményt nyilvánít.

(2)² A tenyésztési program elismert tenyésztő szervezet általi végrehajtását a tenyésztési hatóság felügyeli, és az általa elkészített, a Tanáccsal egyeztetett générőforrás megőrzésére irányuló védett őshonos mezőgazdasági állatfajták az R. szerinti Felülvizsgálati Szabályzata alapján évente egyszer ellenőrzi.

(3) A tenyésztési hatóság az ellenőrzés eredményéről, és a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzésének helyzetéről évente jelentést készít, amit legkésőbb a következő év március 15-ig megküldi a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (a továbbiakban: miniszter) részére.

5. § (1) A szaporítóanyag és genetikai minta in-vitro megőrzése céljából a tenyésztési hatóság

a) génbankot hoz létre és gondoskodik a működtetéséről,

b) a génbankban elhelyezett szaporítóanyagról és genetikai mintáról nyilvántartást vezet,

c) az elismert tenyésztő szervezet számára hozzáférést és rendelkezési jogot biztosít az adatokhoz, a szaporítóanyaghoz és genetikai mintához.

(2) A tenyésztési hatóság az in-vitro megőrzésről a tenyésztési programban foglaltak figyelembevételével, a rendelkezésre álló források mértékéig gondoskodik.

6. § (1) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajta megőrzését szolgáló tenyésztési program végrehajtásáért felelős elismert tenyésztő szervezet – mint fajtafenntartó – gondoskodik a védett őshonos mezőgazdasági állatfajta származási, tenyésztési és teljesítményvizsgálati adatainak gyűjtéséről, feldolgozásáról, nyilvántartásáról, továbbá a külön jogszabályban meghatározottak szerint az adatokat hitelesítés és tárolás céljából a tenyésztési hatóság által működtetett országos állattenyésztési adatbanknak átadja.

(2) A tenyésztési hatóság gondoskodik a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták tenyésztési adatainak országos állattenyésztési adatbankban történő nyilvántartásáról és a külön jogszabály szerinti adatszolgáltatás teljesítéséről.

(3) Az elismert tenyésztő szervezet köteles a tenyésztésbe vont állatok számát e rendelet mellékletében meghatározott kritikus szint felett tartani.

(4) Adott fajta létszámának kritikus szint alá süllyedése, vagy a fajta eredeti tulajdonságainak megváltoztatására irányuló tevékenység esetén a tenyésztési hatóság

a)³ a Tanács szakmai véleményét kikéri,

b) az érintett elismert tenyésztő szervezet bevonásával intézkedési programot dolgoz ki,

c) szükség esetén egyedi intézkedést hoz, ennek keretében elrendelheti a tenyésztési program felülvizsgálatát.

(5)⁴ A tenyésztési hatóság – a Tanács meghallgatása mellett – a tenyésztő szervezet elismerésének felfüggesztését, amennyiben a felfüggesztés nem vezet eredményre, visszavonását kezdeményezi.

7. § (1) A védett őshonos állatok nevével jelzett élelmiszereken a külön jogszabály szerinti jelölés és igazolás érdekében az adott fajta elismert tenyésztő szervezete, a hiteles törzskönyvi nyilvántartás alapján igazolást állít ki arról, hogy az értékesített állat az adott fajtaéhoz tartozik.

(2) Az igazolás tartalmazza:

a) az adott egyed (baromfi esetén állatcsoport) azonosító számát,

b) a származási tenyészet azonosítóját, valamint

c) a fajta megnevezését, keresztezett állat esetében a fajtaösszetételt.

(3) Az igazolás kiállítását a tenyésztési hatóság ellenőrzi.

8. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő hatvanadik napon lép hatályba, rendelkezéseit – az (5) bekezdésben foglalt eltéréssel – a rendelet hatálybalépését követően indult ügyekben kell alkalmazni.

(2)⁵

(3)⁶

(4)–(6)⁷

(7) Ha az elismert tenyésztő szervezet az elismerés módosítása iránti kérelmét határidőben nem nyújtja be, illetve a tenyésztő szervezeti elismerés módosítása iránti kérelemnek a tenyésztési hatóság nem ad helyt, a tenyésztési hatóság az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény 23. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján a tenyésztő szervezet tenyésztő szervezeti elismerést visszavonja.

9. §⁸

Melléklet a 93/2008. (VII. 24.) FVM rendelethez

A tenyésztésbe vont nőivarú egyedek száma alapján a különböző fajtákra meghatározott fenyegetettségi szintek			
Mezőgazdasági haszonállat	A tenyésztésbe vont nőivarú egyedek száma alapján a fajtára meghatározott fenyegetettségi szint		
	kritikus	veszélyeztetett	megőrzendő
Szarvasmarhafélék	200 alatt	200–1500	1501–7 500
Juh	200 alatt	200–1500	1501–10 000
Kecske	200 alatt	200–1500	1501–10 000
Lófélék	200 alatt	200–1500	1501–5 000
Sertés	200 alatt	200–1500	1501–15 000
Baromfi	500 alatt	500–3000	3001–25 000

Házinyúl	500 alatt	500–3000	3001–15 000
----------	-----------	----------	-------------

¹ A 4. § (1) bekezdése az 59/2013. (VII. 15.) VM rendelet 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

² A 4. § (2) bekezdése az 59/2013. (VII. 15.) VM rendelet 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³ A 6. § (4) bekezdés a) pontja az 59/2013. (VII. 15.) VM rendelet 2. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴ A 6. § (5) bekezdése az 59/2013. (VII. 15.) VM rendelet 2. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵ A 8. § (2) bekezdését a 8. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁶ A 8. § (3) bekezdése ugyanezen bekezdés alapján hatályát veszítette.

⁷ A 8. § (4)–(6) bekezdését a 8. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁸ A 9. §-t a 8. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.